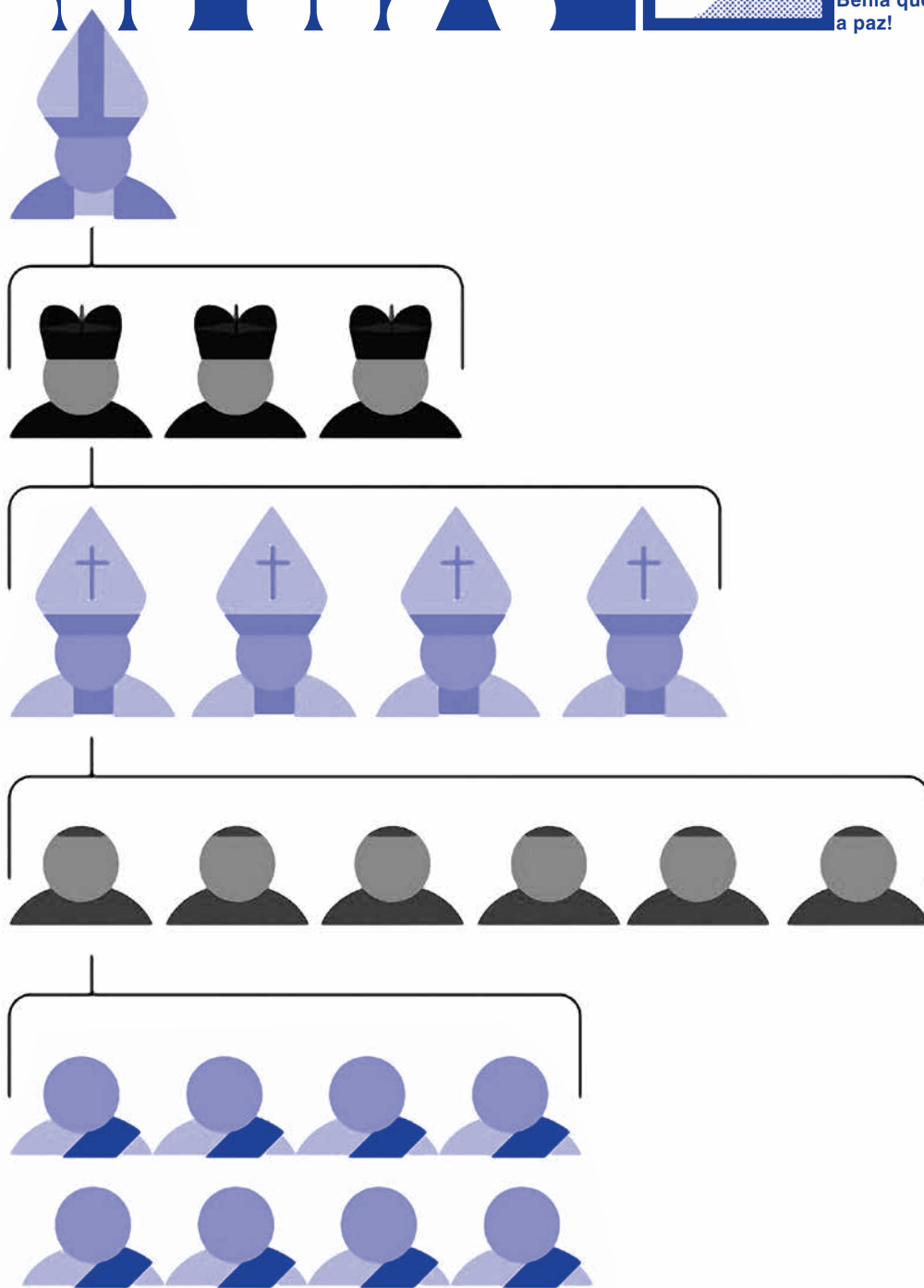

Os sínodos estaban desinodalizados
Quen os sinodalizará?
As sinodalizadoras que os sinodalicen
boas sinodalizadoras serán

A foto que fala

Algunhas tradicións veñen de suspenderse por segunda vez en dous anos. Na foto, o Oso de Salcedo, evento suspendido no 2021.

O trasno

Daniel López Muñoz

Macrocoherencia

Non teñen o que hai que ter.

Van a Bruxelas facer unha denuncia preventiva sobre a xestión dos novos fondos europeos que, como quen di, aínda non chegaron, pero non teñen as gónadas de internacionalizar o conflito das macrogranxas que seica dá tanto xogo nunhas eleccións autonómicas.

Pois iso, plantarse no europarlamento e berrarlles: o PP defende para Europa a gandería e a agricultura macro, industrial, intensiva, descomunal e apocalíptica. Máscaras fóra! Agora entramos nós! Será por tamaño! Así, sen complexos.

E cun manifesto e coas fotos adecuadas. Non vale defender as macrogranxas e despois facerse unha foto cun parruliño feliz, cunha vaca que ten nome e non número, cun porquiño ceibo farto de landras de aciñeira, ou cunhas galiñas de mos peteirando nun pasteiro.

Non. A cousa tiña que ser ao estilo Fraga en Palomares. Mollarse nun mar de isótopos radiactivos. Con estilo, con aquel bañador Meyba folgado de tallaxe. Mimetizarse no medio e medio dun exército de cochos literalmente

amoreados nunha nave infinita e cantar o cartel: *Que rico é o grandismo*. E acto seguido rodar en directo a inauguración dun pozo de barrena á beira da macrobalsa de macroxurro e beber por barba medio litro de macroauga do acuífero que pasaba por alí -quen lle manda- facendo chin-chin polo inminente macrotriumfo electoral.

E despois a comer. Pero coherentemente, como adoitan, que hai que ser serios: acabouse o capón de Vilalba, o xamón de Jabugo e a carne da xato dos Ancares. Un macroxantar de proteína industrial, que está estupenda.

E despois, nos postres, de pastelería industrial por suposto, o anuncio rompedor, o macroproxecto sorpresa, algo así: “Amigos, quen dixo que as macrogranxas expulsan a xente do lugar e non axudan a fixar poboación nas aldeas? Pois diso nada: por cada nova macrogranxa que inauguremos promoveremos, alí a carón, porta con porta, unha urbanización de elite para cargos intermedios e de medio pelo do partido”

Ah. E os da foto, expulsados do partido. Por incoherentes.

En pleno conclave, pouco antes da elección de Francisco, esta revista, tras aquela longa travesía polo deserto involucionista dos dous papados anteriores, preguntábase na portada: “*E se o Espírito Santo perdese a paciencia?*”, achegando unha coñecida foto na que cae un raio sobre o pináculo da cúpula de Michelangelo na basílica da San Pedro. Parabéns por estardes subscritos/as a unha revista con acreditado instinto profético.

Complicada herdanza a de Francisco: o Vatileaks, a pederastia, a banca vaticana, os lexionarios de Cristo e similares, a ruptura coa modernidade, o odio recíproco co feminismo, un “pío cinismo” no enfoque sobre a homosexualidade... E máis preto nosa, as inmatriculacións, a connivencia con poderes corruptos, un pasado de nacionalcatolicismo e un presente de nostalgia daquel infame pasado. E como consecuencia diso, cando menos

nas sociedades occidentais de tradición católica, e na nosa en particular, todo un descomunal descrédito da Igrexa, unha fuxida crecente de avergoñados fieis -principalmente mulleres e xente situada na esquerda social e teolóxica-, e unha crecente irrelevancia.

Pero certamente con Francisco cambiaron os aires nas capas altas da atmosfera eclesiástica. Non en todo -cosa ben difícil- pero a todos e todas sorprendeu o cambio da aire xa desde a exhortación fundacional do papado, a *Evangelii Gaudium*: linguaxe fresca, novas prioridades, novos acentos. E confirmouse en multitude de discursos, declaracións, entrevistas, así como na “ecoloxista” *Laudato Si’* e na “laborista” *Fratelli Tutti*. Tamén en símbolos e xestos que valen tanto ou máis cós documentos.

Francisco, con sólidos argumentos do Evanxeo e da mellor tradición, vai propoñendo alternativas de radicalidade e esperanza para a humanidade, en clave de líder global, confrontándose a trupms, bolsonaros e putins, situándose a carón dos grandes movementos sociais alternativos que combaten as consecuencias do neoliberalismo e unha globalización deseñada contra os pobres. Unha boa mostra son os seus recoñecibles “nons”: non a unha economía da exclusión e a iniquidade que xera refugallos humanos; non á globalización da indiferenza, dun benestar polo consumo e o mercado que nos anestesias con respecto ao drama dos demais; non á idolatría do diñeiro que sacrifica persoas, o medio natural, familias, territorios e pobos;

O cambio proposto reconfortou sectores antes marxinados e anoxou a “caverna ultracatólica”

Continúa na páxina 10

Amiguiños si...

Carlos Vázquez G.

Arrolar o berce non abonda

O liderado crecente das mulleres é a boa nova da política española e, seguramente, o resultado máis tanxible da marea feminista, que non deixa de subir coa mirada posta na preamar, aínda non acadada.

Nas formacións da esquerda, a eclosión dos liderados femininos e feministas é evidente. Sen sermos exhaustivos, basta citar os de Yolanda Díaz, Ana Pontón, Mónica Oltra, Ada Colau, Fátima Ahmed, Mónica García, Teresa Rodríguez, Irene Montero, Ione Belarra ou Victoria Rosell, por exemplo. E só a posibilidade de que as mulleres logren, por fin, un amplo espazo transversal, plural e democrático de unidade e de acción política esperta esperanzas e ilusións, sempre imprescindibles para calquera transformación social, cultural e política na dirección da xustiza, da igualdade e do benestar social.

Cómpre sinalar que o feminismo tamén favorece o liderado de mulleres no ámbito das dereitas, quizais como efecto colateral. A onda feminista consegue, en certa medida, desbordar resistencias patriarcales e mesmo machistas, incluso nas formacións máis reaccionarias, que non teñen máis remedio ca aceptar algúns liderados ou papeis relevantes de mulleres na acción política. Velaí temos, sen ir máis lonxe, a Díaz Ayuso, que disputa, sen complexos e con bastante éxito, o liderado de Casado. Pero tamén destacan mulleres como Ana Pastor, Cuca Gamarra, Cayetana Álvarez de Toledo, Macarena Olano, Inés Arrimadas, Begoña Villacís ou Rocío Monasterio.

Certo que estas mulleres non son realmente feministas e mesmo combaten o feminismo, en coherencia cos idearios políticos dos seus partidos. Poderíamos chamarlles “mulleristas”, no sentido de que non buscan a emancipación da muller e a superación do patriarcado, senón unicamente o poder, tamén de mulleres, para servir e administrar o sistema vixente; pero non me atrevo a facelo porque a palabra “mullerismo” xa se utilizou, no seu día, para nomear o feminismo africano, lexitimamente racializado, e podería xerar confusión.

As líderes das dereitas son, en realidade, “colaboracionistas” do patriarcado e poderían chamarse algo así como *ginaicócratas* para expresar a súa vontade de que a muller sexa meramente “a man que arrola o berce do sistema”, parafraseando a Mary Robinson que, sen dúbida, era moito máis feminista ca as líderes da dereita española.

Segundo as feministas din, o esencial do feminismo é a emancipación da muller, a igualdade e equidade de xénero e a demolición do sistema patriarcal; e só neste marco ten sentido feminista o exercicio do poder e da autoridade e a preeminencia da lei. É dicir, teremos que seguir facéndonos a mesma pregunta: poder si e lei tamén, pero... para que?

...pero a vaquiña polo que vale

Tino Santiago

limia

Macrogranxas

Neste comezo de ano o ministro Garzón converteuse nun protagonista inesperado en todos os concellos cando o PP de Galicia presentou mocións pedindo a súa reprobación. Para os populares galegos as críticas ás macrogranxas que fixo o ministro no xornal *The Guardian* son un asunto grave. Para eles era irrelevante que en ningún deses municipios non haxa macrogranxas e tampouco era importante que o ministro defendera as pequenas explotacións gandeiras, que si que son as habituais en todo o país.

Debater sobre a situación das xigantescas explotacións de Navarra ou Burgos e non polos problemas que si temos, deixa claro que o caso Garzón é simplemente unha lea electoral, non é un debate sobre como se producen os alimentos que levamos para a casa. A crítica a Garzón foi a gran baza do PP na campaña electoral de Castela e León á que o PPdeG se sumou disciplinadamente. Tamén o fixo o PSOE, e mesmo vimos a algún líder socialista galego con declaracións nesa liña. Se cadra cando lea esta columna xa saberemos a quen beneficiou esta estratexia.

Se este enguedelle electoral é malo de entender peor é explicar como se converteu nun asunto importante na axenda política galega. Ao centrármolos nesa manobra electoral ocúltanse os dous grandes problemas que temos no sector: a falta de terras agrarias e que facer cos residuos das explo-

tacións. Para a carencia de solo, a Xunta retomou timidamente a idea do Banco de Terras, que xa non é unha medida bolxevique como cando a propuxera o goberno PSdeG-BNG. Para os xurros a solución proposta vai ser transformalos en metano en plantas construídas con fondos europeos. Esta idea en si mesma non é mala, pero vai facer máis difícil que se lles dean outros usos diferentes. Os xurros poden ser a materia prima para a produción de fertilizantes co que se evitarían as importacións de produtos químicos cada día máis caros.

Claro, que non teñamos “macrogranxas” non quita que non haxa problemas de contaminación, mesmo graves. Sen ir máis lonxe, hai que estar moi atentos ao que vai pasar na Limia coa denuncia da UE polo exceso de nitratos nas augas.

Unha posible sanción sería un golpe para a reputación do todo o sector agrario galego. Pagarán xustos por pecadores, desde os que producen en ecolóxico carne ou leite ata a mesma Coren, denunciada como a última responsable do problema, pasando pola imaxe turística dunha Galicia verde e sen polución.

Que o PPdeG apoie a estratexia electoral dos populares en Castela e León é lexítimo pero, lexítimo ou non, ten consecuencias pois, como dicía Ortega, “toda realidade ignorada prepara a súa vinganza”.

**Unha posible sanción
sería un golpe para a
reputación do todo o
sector agrario galego**

O peto do Santo Antón

Manuel Regal Ledo

Ola, boa noite, xentiña toda de IRIMIA.

Levo un día que non dou máis. Hoxe, 17 de xaneiro, é o día do santo Antón abade (s. III-IV), aínda que logo, por mor de me teren feito patrón dos porcos, deron en chamarme o santo Antón *laoeiro*.

Máis adiante tamén me chamaron o santo Antón *verdadeiro*, porque me confundían co santo Antón de Lisboa (1195-1230), tamén chamado de Padua, que foi onde morreu; falaba moito e ben en defensa da xente humilde, que, onte coma hoxe, sufría moitos abusos, pero de animais entendía pouco, por máis que era frade dos de san Francisco, que tanto ben sentían dos animais e aínda de toda a natureza.

É dicir, que se queredes honrar a natureza e os seus animais todos, se queredes medrar en admiración e coidado pola Casa Común, se queredes renegar de todo tipo de macrograxas, a quen vos tedes que arrimar, é a min. E dígovolo con todo respecto polo meu "tocaio". A cada quen, logo, o seu.

E xa sabedes que, desexando folgar nunhas horas de divertimento, que todo cómpre na vida, podedes botar man de moitas cantigas que os vosos maiores me foron compoñendo como a ningún outro santo, case sempre dirixidas a min e non ao colega de Padua. Unha, por exemplo, dirixida a min, co seu aquel di así:

"Hei pedirlle ao santo Antón
que non me quede a muller viúva,
que quede eu para amañar
as contas co señor cura."

E mirade estotra, esta si dirixida ao Antón de Padua, a quen lle gardan lei, disque, as mozas casadeiras:

"San Antoniño bendito,
dádeme un home,
anque me mate,
anque me esfole?"

Tremendo, verdade? As violencias machistas non aparecen porque si. E máis nada, amiguiñ@s da alma. Como vos dixen, o meu corpo hoxe non dá para máis. Apertas. Gozade co Entroido. Medrade coa Coresma.

O CARRABOXO por ROBERTO LEIS

NA ÚLTIMA DÉCADA PERDEMOS NA
PROVINCIA 5.000 EXPLOTACIÓNS
GANDEIRAS! BAH! UN PAR DE
MACROGRANXAS!

X 17-22

QUE CHE DIXERON NO MÉDICO?
QUE SON BAIXA POLO COVID
QUE PARVADA!
SEMPRE FUCHES
BAIXA!

X 19-22

O peto común

Josecho de la Torre

IRIA

Reflexión para unha pandemia futura

Canto pase todo iso, que pasará, máis aló das conclusións feitas polo mundo da viroloxía, sería bo facer unha reflexión sobre como actuamos ante unha pandemia, por se nos vemos noutra. Demostrado quedou que para esta non estabamos preparados. Se esta reflexión a facemos sen tirarnos nada uns aos outros, desde a crítica construtiva e sen intereses do que a uns ou a outros lles conveña, será un bo síntoma. Queda unha modesta proposta dalgúns puntos que sería bo tratar:

A comunicación entre todos. Respectarnos e coidarnos. Entender que, ás veces, as decisións individuais son máis colectivas do que pensamos. Coherencia..., esta palabra que está perdendo tanto! A sanidade: coidar o persoal que traballa para a saúde de todos. Acabar cos recortes e reforzar a atención primaria. Confinamentos, peches perimetrais e corentenas: ser minuciosos á hora de informar destas cuestións e explicar as variación nos prazos. Os nosos maiores: mellorar a atención a todos eles e de moitas residencias. Os nenos: non esquecer que viven a pandemia nun momento clave para a súa vida. É necesario reforzar os plans de educación emocional e atender á saúde antes ca ás disciplinas académicas. Os protocolos para colexios non deben supor unha carga imposible de xestionar para os equipos COVID, senón un modelo común para axilizar a xestión dos casos. Os directores non poden asumir responsabilidades que non lles corresponden. Conciliar: os convenios laborais deben recoller a posibilidade de que os familiares directos dun neno que está enfermo poidan acompañalo na enfermidade. Evitar, así mesmo, que haxa que deixalo cos avós (habendo contaxio) ou situacións

peores. Plan para teletraballar. Os medios de comunicación: precisamos unha información real. Acabar coas informacións contraditorias (que non plurais). A hostalería e a cultura e todos os sectores máis azoutados pola pandemia: deben recibir o apoio de todos, tanto económico como de responsabilidade. Recuperar aqueles eventos culturais que tiveron que deixarse de facer. O prezo e a posibilidade de gratuidade: as máscaras, o xel, os test..., evitar os vaivéns nos prezos ou as diferenzas enormes, dependendo do territorio; consensuar a gratuidade daqueles medios que combaten a pandemia.

Rumores de esperanza

Xan Guillén

Se a estas alturas deste ano non sabes quen son as Tanxugueiras, é que non pertences a este planeta galaico. Dá gusto escoitalas. A min, que non entendo nada de música, gústame esta mestura de ritmos modernos e música tradicional. Penso que o fan moi ben e soa refrescante.

Ademais o seu éxito ten varios engadidos que dan esperanza. Por unha parte, están levando a música galega máis aló das nosas fronteiras. Moita xente está parándose a escoitar as súas creacións e recoñecen a súa valía. Dende o tempo da chamada música celta, iso non pasaba. Boa nova que se dean conta da diversidade musical que hai.

Outro moito de esperanza é o feito de que a rapazada de aquí está decatándose de que tamén podemos facer boa música. Os nosos adolescentes, que escoitan reguetón e trap e toda esa música que, para os que temos uns anos, soa exactamente igual, estanse decatando de que aquí se fan cousas xeitosas.

Cando escribo isto non sei se as afoutas tres rapazas irán a Eurovisión. De todos os xeitos, xa teñen un punto gañado, o do noso recoñecemento. Porque para a música “non hai fronteiras”.

JULIAN ASSANGE empezou a traballar en 2006 no proxecto WikiLeaks, concibido como “servizo público deseñado para protexer a denunciantes, xornalistas e activistas que contan con información sensible que queren comunicar ao público”. A web usouse para filtrar información de escándalos políticos e financeiros, polo que é considerado un heroe por algúns e un perigo para a seguridade por outros. Estivo asilado e hoxe, enfermo, segue pendente de ser extraditado aos EUA.

PEPE MIÑONES foi un empresario, avogado e político nado en Corcubión en 1900 e fundou varias empresas. No seu labor como deputado, defendeu proxectos para a mellora do tren, as infraestruturas e as condicións de vida en Galicia. Tras o seu fusilamento en 1936, unha das súas empresas, Electra Popular Coruñesa, foi integrada por Pedro Barrié de la Maza coa Fábrica del Gas y Electricidad, da que era propietario en FENOSA, facéndose co monopolio eléctrico en Galicia durante décadas.

A escollida como palabra do ano 2021 tiña moitas posibilidades –como así foi– de ser **TANXUGUEIRAS**. Olaia, Aida e Sabela chegarán ou non ao festival de Eurovisión, pero o que conseguiron polo camiño está á altura da súa calidade. Tanxugueiras é un zootopónimo das terras da parroquia de Fumaces, en Riós (Ourense) que designa a un lugar con presenza de teixugos. Polo momento, as tres mulleres teñen publicados dous álbums e varias colaboracións. Para elas non hai fronteiras.

Na parroquia de **SANTA CRISTINA DE COBRES** (Vilaboa) a enfermidade do párroco, Guillermo Campos, levou á concelleira María Canosa a ocuparse de oficiar os actos relixiosos. Ela, que colabora na parroquia como catequista, quere contribuír a manter unida a parroquia e devolver a axuda que o crego lle prestou tanto a ela como á veciñanza.

No mes de xaneiro presentouse no Parlamento Galego unha Iniciativa Lexislativa Popular para protexer as **COMUNIDADES DE MONTES**, reforzando o seu carácter comunal e protexelos así de posibles intentos de privatización. A ILP persegue recoñecer a titularidade veciñal como unha máis e distinta das titularidades públicas e privadas, obter unha fiscalidade axeitada ás súas características e mellorar o seu funcionamento democrático, co fin de acadar un monte veciñal multifuncional e sustentable.

No ano 1963 naceu en Vigo a **FUNDACIÓN PENZOL**. Esta entidade cultural privada sen ánimo de lucro xorde cando Fermín Penzol doa a súa biblioteca especializada en Galicia ao acceso público para a investigación, converténdose nun centro de consulta para o estudo da realidade histórica e actual galega. Nos últimos meses incorporou ao seus fondos varias cartas intercambiadas entre Xosé Antón Miguélez e Ramón Piñeiro entre 1969 e 1974. A Fundación Penzol recibiu o Premio da Cultura Galega no ano 2020.

“Ao día seguinte da miña chegada á parroquia en 1969 tiña a primeira misa e presenteime como son, en galego. Os que me escoitaban tamén eran galegos. Explíqueilles que me era un pouco raro falar galego ata a porta da igrexa e de alí para dentro, non”: **MIGUEL FERNÁNDEZ GRANDE**, párroco durante 50 anos en Parada de Outeiro, falecido en xaneiro. A veciñanza do concello de Vilar de Santos lembra o “compromiso co seu tempo, co progreso da nosa Terra, coa cultura e, sobre todo, coa nosa lingua galega”.

VINTE PREGUNTAS é un xogo para dispositivos móbiles e para ordenadores creado pola revista dixital *Vinte*, co apoio de Política Lingüística (vintepreguntas.gal). Pódese xogar de xeito individual ou colectivo e xira ao redor de diversas temáticas da vida e da cultura galegas. Divídese en catro bloques, nos que tanto se interroga sobre a sede dunha orquestra como sobre obras literarias, teatro, cine ou temas deportivos. O tempo estimado de cada xogo é de cinco minutos por persoa.

non a unha economía que mata e produce unha crecente inequidade que xera violencia.

O cambio proposto reconfortou a moitos sectores antes marxinados, ou baixo sospeita de “pouco católicos” por estaren comprometidos en pé de igualdade en movementos sociais e causas xustas sen “etiqueta católica”. Tamén agradou a moita xente de valía que fora privada das súas cátedras teolóxicas, expulsada dos movementos ou parroquias, ou fatalmente cansa de aturar unha vida parroquial clericalizada, integrista ou encubridora de abusos de todo tipo. Pero na mesma medida anoxou os “cargos intermedios” rouquistas e a toda unha caverna ultracatólica que comezou a organizarse para que nada cambiase.

Francisco impulsa agora un proceso de conversión sinodal da Igrexa. Para iso convoca un Sínodo para reflexionar sobre a sinodalidade. Parece un xogo de palabras. Viría sendo algo así: para facer unha Igrexa non clerical, senón comunitaria e participativa, hai primeiro que saber que se entende por “par-

ticipar”. E a participar apréndese participando (ou en linguaxe vaticana: a sinodolizar apréndese sinodolizando). Parece que hai unha estratexia: lanzados os desafíos do cambio franciscanista trátase agora de que, desde abaixo, se reforce esa renovación de maneira activa e participativa. É como unha chamada en forma de pregunta: Queda alguén por “aí abaixo” que apoie a transformación proposta? E xunto con

están fóra das estruturas clericais, do que socioloxicamente se entende por Igrexa? Poden esas estruturas de sempre intermediar e conducir un proceso de consulta coa intención de renovar a fondo as mentalidades, a maneira de estar no mundo e os funcionamentos da Igrexa? Que porcentaxe dos párrocos están entusiasmados pola oportunidade -tal como di o documento preparatorio da consulta- de *vivir un*

Lanzados os desafíos do cambio franciscanista trátase agora de que, desde abaixo, se reforce esa renovación de maneira activa e participativa.

esa pregunta retranqueira xorden outras máis formais: Con cantos efectivos dentro da Igrexa conta a proposta de Francisco? Que pasa se os aliados de Francisco —ou cando menos as simpatías cara a el— para esa transformación

proceso eclesial participado e inclusivo, que ofrezca a cada un —en particular a cuantos por diversas razóns se atopan en situacións marxinais— a oportunidade de expresarse e de ser escoitados

para contribuír na construción do Pobo de Deus?

Esas e outras moitas preguntas suscítanse no seo de Irimia, nos grupos, comunidades e persoas que participamos dese horizonte común. A pluralidade interna con respecto á Consulta é expresiva da nosa diversidade: hai quen a vive con grande escepticismo, hai quen ten expectativas positivas.

Desde Galicia para o mundo, Irimia é un refuxio de fronteira, un espazo de vida, de debate crítico e de celebración da fe e da esperanza. É na práctica, na acción celebrada, nas angueiras compartidas -que tamén compartimos en boa medida con Francisco- na que vivimos a nosa fraternidade, con crenzas e non crenzas, nas causas xustas desta hora.

Desde ese lugar e desde esa diversidade e flexibilidade estamos participando no proceso. A consulta presinodal e a posibilidade de escoitar a todo o *pobo de Deus* para o documento pos-sinodal crea unha situación nova e desafiante, do que é proba a frialdade coa que é acollida polos que ostentan o poder na institución.

En todo caso as nosas achegas, por pura honestidade, serán para reforzar aquelas ideas forza que propón

Francisco e que están en sintonía coa nosa traxectoria: facer da Igrexa unha comunidade de comunidades participativas e dialogantes coa sociedade; reforzar a liña “franciscanista” da denuncia profética a favor da equidade, da redistribución, da inclusión social e do coidado da casa común que é o planeta Terra; ser militantes contra unha economía neoliberal que mata.

Igualmente cómpre que remarquemos aspectos que non están na “axenda”, cando menos dunha maneira clara, como -na liña proposta polo episcopado alemán- a necesidade histórica da igualdade de xénero dentro da Igrexa, incluíndo evidentemente o acceso da muller ao sacerdocio.

Ou, por último, algo que si podería ser realmente revolucionario: a fin da exclusión e o recoñecemento eclesial a grupos e movementos alternativos e dispersos, practicamente condenados á marxinalidade na institución como as comunidades cristiás de base, Redes cristiás, colectivos feministas (como a Revolta das Mulleres ou CCD), de persoas homosexuais (FELGTB), ou colectivos críticos co actual sistema sacerdotal (MOCEOP)

Primeiro hai que saber que se entende por “participar”. E a participar apréndese participando

A consulta de Francisco sobre unha Igrexa sinodial

Como percibes e como te sitúas en relación á chamada do papa Francisco para participar nunha consulta aberta sobre a sinodalidade na Igrexa?

Bea Pérez

Onde está a Vida, onde están as comunidades?

A vida pasa paseniño, pero pasa...

Pásame unha cousa moi curiosa, vou ás xuntanzas e a impresión que teño é que pasaron 20 anos e

que volvo ao mesmo lugar coas mesmas preguntas, e que a vida pasou por min, pasou por nós, pero non pasou pola Igrexa.

Teño unha profunda tristeza porque as ventás, as portas dos nosos templos, da nosa casa común deberían estar abertas e deixar que entrara a Luz, e sobre todo a Vida.

Teño moi presente que esta é unha situación nova, única e que esta podería ser unha boa oportunidade de traballo, de escoita e de comunidade. Mais onde están as comunidades? Onde está todo o pobo de Deus? Durante moito tempo, demasiado, moitas e moitos de nós, sentímonos sen ser acolli-dos, xulgados e xulgados por unha igrexa na que o número e a moral ditou sentenza. Onde queda a acollida? Onde queda a radicalidade do amor? Onde queda a comunidade viva?

Penso que a pregunta fundamental é que facemos e que queremos facer? Porque seguramente a pregunta debería ser para todas as persoas que cren, que senten e que seguen a pensar nunha Igrexa diferente, máis estas non están e deberían ser acolli-das e preguntadas.

Seguramente os tempos son chegados para pechar os templos e abrir os que en realidade importan, o de cada persoa que se sente excluída e que non ten voz.

Presentamos catro voces sobre o asunto que traemos ao editorial deste número de Irimia. A sinodalidade, palabra da xerga eclesial que non se entende moi ben a pé de rúa, vén sendo a participación activa e inclusiva das bases na toma de decisións e na definición do rumbo a seguir. A reforma de Francisco fórmulase desde as alturas. El ten unha estratexia que é facer que a voz da xente de abaixo se escoite. Moitos interrogantes se suscitan. A pirámide é sólida.

Christina Moreira

Cartas marcadas

O sistema eclesial institucional é un sistema feudal, unha anomalía nun mundo civil maiormente afeito á democracia, polo menos en grao de tentativa; un sistema que precisa con urxencia de ser reformado fondamente para atallar graves danos como a exclusión de máis da metade dos membros afiliados (mulleres, LGBTIQ, divorciad.a.os, volt.a.os a casar, rebeldes consecuentes dos seus dereitos de batizada.o.s) e danos máis graves padecidos por crianzas e adultas violadas e abusadas nas catro esquinas da cristiandade. En troques, estes señores (no senso medieval) estannos a querer entreter, a regalarnos uns cantos elos máis de cadea para ternos contentas e ocupadas. Veñen con preguntas feitas, atravesadas -están as cartas marcadas-, sabendo que as respostas pasarán aos bispos, escollidos a dedo todos eles, que transmitirán... se lles peta e o que lles pete (liches ben).

Vaia a miña admiración e agarimo para as boas e xenerosas persoas que participan. Só pido respecto por nós, pobo valente de Deus. Abofé que sere-mos quen de remitir respostas valiosas. Se non nos fan caso falaremos con aquel Señor, o Único, que quixera, e non deixou de querer, acubillarnos "como unha galiña aos seus pitiños", de "sepulcros branqueados" e de "fariseos hipócritas". Non quedará así!

Asina, Christina, en rebeldía.

Como percibes e como te sitúas en relación á chamada do papa Francisco para participar nunha consulta aberta sobre a sinodalidade na Igrexa?

Manuel Regal Ledo

Igrexa pola sinodalidade, máis ca un accidente, unha identidade.

Atráeme a proposta do Papa Francisco para que fagamos un exercicio de mirar xuntos/as como nos vai iso de andarmos xuntos/as (sinodalidade). Gústame ver que o que se pretende non é algo puntual, pasaxeiro, senón que o anuncia o Papa coma un trazo da identidade do conxunto da Igrexa para o presente século, coma un reto a conseguir. Estamos ante algo básico, sen o cal non seríamos comunidade cristiá, non seríamos Igrexa de Xesús.

Emporiso, vainos moito iso de xuntarnos, analizar, debater, concluír, facer comunicados etc., e quedarmos no seo da manta, sen modificar a vida das comunidades. Non sei por que o modelo xerárquico, clerical, se impuxo desde o primeiro sobre o modelo irmandiño, a pesar do mandato expreso de Xesús de sermos irmás/irmáns para o servizo, non para o poder (cfr. Mt 23, 8-12).

Gústame a invitación a que revisemos moi especialmente se a xente máis fráxil, marxinal, é realmente a nosa compañeira de viaxe. E entre nós, na Igrexa, a muller é un grupo marxinal en moitos aspectos. E á hora de analizar todo isto, gústame tamén saberme compañeiro de camiño de calquera ser humano, do xénero, raza, cor, fe, país, procedencia que sexa. A Casa Común ao completo, non só a Igrexa, é o noso lugar de vida e de camiñada.

Elvira Santos Pena

O Sínodo é un camiño

O Papa Francisco, convocounos a todos, mulleres e homes, laicos, relixiosas, curas. Os e as de dentro, as de fronteira, os arredados e tamén aos que se senten alleos á institución, pero que sería bo que expresasen como esperan que sexa esta Igrexa nosa na actualidade e no futuro.

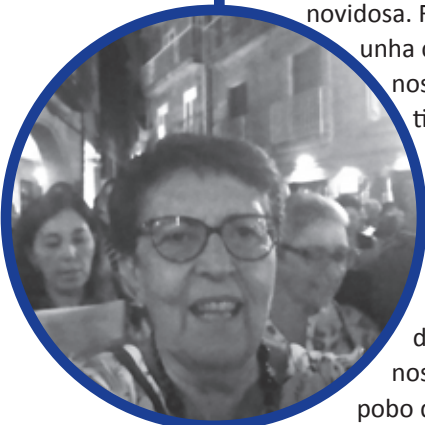
Sorprende moito esta chamada tan aberta e tan novidosa. Francisco está apostando por unha clara e profunda renovación da nosa Igrexa, nalgúns temas aínda timidamente. Será que non pode ou non convén facelo doutra maneira. Agora dá un paso adiante, importante, que é a convocatoria do Sínodo.

Este é o Sínodo da Sinodalidade. Un proceso de reflexión que nos vai axudar a todos e a todas, pobo de Deus, a seguir un camiño de crecemento, e de descubrimento de como avanzar eficaz e axeitamente na realización da nosa misión.

Se se nos pide reflexión, reflexionemos. Se se nos pregunta, a nosa responsabilidade é contestar. Contestar con liberdade, con valentía, con sinceridade e con paz.

É o momento de achegar, de propoñer e de aprender de todo o bo que nos trae o camiñar xuntos.

O Papa Francisco precisará moito apoio para levar a cabo as reformas tan profundas que esta Igrexa precisa. O mellor apoio será que coñeza de primeira man, o que pensamos, o que propoñemos e o que esperamos. Ninguén ten a palabra por nós.

Pingas de orballo

Baldomero Iglesias Dobarrío (Mero)

O SEÑOR VALENTÍN, maleteiro

O señor Valentín era un maleteiro que había na cidade de Lugo cando eu era aínda moi pequeno. Era moi amigo do meu tío Alexandre. Os dous eran moi boas persoas, por seren moi modestos e moi tímidos. A vista non lles axudaba porque vían moi mal, os dous tiñan uns lentes gordos coma os cus das botellas e non sei como eran capaces de manexarse no traballo, aínda que no sentir eran os dous moi especiais. O meu tío non sei como ousaba andar en moto para cobrar recibos duns seguros para os que traballaba no día; de noite, era sereno nunhas rúas moi principais da cidade e, xa que logo, das estrelas de Lugo. Eran encantadores dos nenos, de canto pícaro vían no arredor. Sempre tiñan o saber propicio da sedución e un caramelo. Aínda non tendo cartos, apañaban algún terrón de azucre envolto nun papel, no peto do chaleco, para ofrecerllo a calquera rapaz.

O señor Valentín era baixiño e vestía pobremente, tiña un gabán no que brillaba a roña, que –por certo– tamén abrigo. Agardaba metido nel, calada a pucha, os coches de liña na parada; ás veces –cando había moita competencia– baixaba á estación do tren por unha costa empinada, sacrificada para subir maletas dos viaxeiros á cidade. Pero o Valentín era seguro, andaba ao seu ritmo, máis ben lento e sempre firme. Tiña unha característica milagrosa, andaba e durmía de pé facendo corpo contra a carretilla. Téñome fixado ben e sei de certo que tal era o seu enxeño, que ía cargado de maletas e ía cos ollos pechados seguindo perfectamente a ruta. Coñecía a capital perfectamente e cambiaba nos cruces, agardando, collendo canto atallo había para evitar esforzos indebidos. Levaba na chola aquela pucha negra que tan ben lle acaía. Fóra dela, catro pelos esbrancuxados. Era xa maior e mirándolle as mans, un comprendía a historia, toda a nosa historia daquela cruel etapa. Nas súas mans estaban

debuxadas as árbores xenealóxicas dunha xeración que pasou todas as miserias do noso pasado recente.

Non falaban de política, queimados polos aconteceres e as traizóns, aínda que nos seus ollos agromaba unha luz de esperanza cando, entre eles, falaban da República ou doutros soños aínda soñados! Fumaban e no cabo do bico levaban –case eterna– a cabicha do liado feito á man, “caldo de galiña” daquel de “librito” e que con extraordinaria habilidade apertaba entre os dedos aguzándolle as puntas. Podía pasar o tempo e apagárselle na boca varias veces, el volvía prender indefinidas veces e sempre o apuraba até queimar o bico. Tiña un chisqueiro de mecha gorda e cando botaba unha boa bafarada, o señor Valentín perdíase detrás da nube, da que saía cun sorriso satisfeito mentres no peito protestaba aquela tose que tiña. Era moi feliz, contentábase co que tiña, moi pouco...

Matábano as lembranzas grises. Pero diso non quería falar. Gustáballe o viño, o seu pracer inconfeso. Os orzamentos non lle daban para borracheiras, de feito nunca o vin bébedo, pero notábase a súa satisfacción no coller do vaso coas dúas mans, con moito xeito, coma nun rito sagrado, así facía tamén Avelino Pousa Antelo. Aquel movemento lento e devoto,

agradecido, ata pousalo nos beizos. E logo, aquel gozo na cara cando xa esclarecía sedes pola gorxa adiante. Que ledicia! Na escura pel definíanse breves trazos de sorrir no especial momento de temperar sabores, aquel fluído de canción e consolo, padal de compracencia. Pero o detalle máis curioso do señor Valentín ocorreu cando a Lugo chegaron os primeiros semáforos. Ben pensei que o seu traballo iría ao tacho por mor das modernidades e cos problemas cando as luces se puxesen vermellas e non soubese parar

Nas súas mans
estaban debuxadas
as árbores
xenealóxicas
dunha xeración
que pasou todas as
miserias do noso
pasado recente.

a tempo, el, que sempre andaba con Morfeo nas nubes! Non fixo falta dicir-lle nada..., chegou a parar durmido nos semáforos e a agardar puntualmente o tempo preciso, no seu sitio, alí paraba coma un cravo! Agardaba que a conde-nada luz abrise o paso para, sen abrir os ollos sequera, seguir a liña trazada. Moitas veces coidei que cerraba sen máis os ollos, pero teño observado con certo rigor e... durmía! O mesmo cigarro seguía aceso, fumegante, sen que ninguén tirase polo fume.

O noso taboleiro Grupo sinodal

O ano pasado estabamos a traballar no espazo de Teoloxía Feminista o libro de Elisabeth Jhonson *La que es*, que nos estaba dando moito xogo.

Quedamos a medias e a idea era seguir este ano 2022 traballando ese texto, pero cruzouse na nosa vida un feliz acontecemento. Como sabedes, organizouse a Catholic Women's Council e este ano 2022 imos ter un Sínodo de Mulleres a nivel mundial.

A Revolta de Mulleres na Igrexa, da que forma parte Mulleres Cristiás Galegas Exeria, acordou participar no Sínodo formando grupos de reflexión. Na pasada asemblea acordamos formar un grupo sinodal. Como as forzas non dan para todo, acordamos este ano dedicar o tempo do espazo de Teoloxía Feminista a este traballo sinodal. O calendario de reunións téndelo na imaxe que se xunta.

Cada sesión de venres dedicáremola a un dos eixos temáticos do Sínodo, utilizando os materiais que nos envíe

a CWC e recolleremos as conclusións, que enviaremos para que sirvan na elaboración do Instrumentum laboris, o documento marco que se aprobará na sesión final do Sínodo de Mulleres, en Roma, en outubro de 2022.

Como vedes, o reto é importante, así que vos animamos a participar nesta nova xeira sinodal!

As reunións tentaremos facelas presenciais, na casa Xohana Torres, coma sempre. Se a pandemia o impedise, adoptaremos a forma virtual.

Esperamos contar con todas vós!
Mulleres Cristiás Galegas Exeria

Mulleres Cristiás Galegas Exeria
Convoca:

GRUPO SINODAL

para traballar a nosa participación no
Sínodo de Mulleres convocado pola CWC.

Recibirás o material de reflexión, que
poñeremos en común na Casa das Mulleres Xohana Torres
de Santiago, ás 18:30 h, nestas datas:

25 Feb. Situación da muller na Igrexa
25 Marzo. Poder, participación e representación
22 Abril. Estrutura e rendición de contas
20 Maio. Vida sacramental
17 Xuño. Resistencia e esperanza

ANÓTATE!!

mcgexeria@gmail.com

Antonio Rodríguez Corbal

Grazas, don Miguel. 48 anos de párroco en Parada de Outeiro

Somos memoria. E tivemos a gran sorte de que formase parte das nosas vidas. En Arzádegos, co Digno fixeramos unha xuntanza a finais da década dos oitenta. E botamos a andar os CDR: Eirada, O Viso e Portas Abertas. Viaxes, reunións, encontros... Profunda admiración por unha persoa tan culta. Aprenderon-nos a mirar a abundancia no pequeno, a grandeza da semente, a posmodernidade nas raíces, o auténtico valor da solidariedade ao que dedicou a súa vida: loitar pola xustiza social e a revolución que se fai coidando. E a formación permanente, a preparación continua: lectura, estudo. O Amor pola música, pola nosa Terra, pola nosa Xente. Grazas. Moitísimas grazas.

En febreiro de 2018 na celebración dunha eucaristía, en Parada de Outeiro, como acto de despedida e agradecemento ao seu párroco, Miguel Fernández Grande, Sabela e Irene en representación da freguesía de Parada de Outeiro e Coedo expresaron o noso sentimento colectivo:

“Queremos destacar o seu desexo, tesón e determinación por conservar e rehabilitar a Igrexa Parroquial, os retablos, as imaxes, a capela da Santa Marta, a capela de San Xoán en Laioso, a casa reitoral.

Loar a súa valentía polo emprego da lingua galega na misa, acabado de chegar á parroquia e por darnos a entender que tiñamos unha Terra cun idioma ben fermoso no que podíamos cantar, e ler, e rezar... e comunicarnos.

Así “O Chabolo” foi, daquela, o lugar de encontro dunha mocidade chea de ilusións por cambiar as cousas, dispostos a defender a Nosa Terra, a súa fala, de poñer en valor as súas tradicións e a súa cultura. E cantamos poemas de Rosalía e lemos a Curros Enríquez, a Castelao...

A maioría dos que estamos aquí sabemos o que significa a expresión “dar o vincallo”: era para atar as gavelas. Así quixo vostede vencellar, atar os esforzos de homes e mulleres que traballaban no campo para mellorar a súa situación. E naceu a cooperativa Vincallo e tamén se crea un CDR (Centro de Desenvolvemento Rural).

No recordo quedan os traballos no Agro e na Silvela, os magostos, as festas, as excursións, as misas e as romaxes, as cantigas, a súa voz garimosa e sosegada, ese aire novo na celebración de Eucaristía.

Agradecemoslle que nos mostrase sempre cal había ser a nosa prioridade na vida: amar os demais, compartir, axudar, vivir coma cristiáns comprometidos”.

O cárcere dentro do cárcere

Conversa con Welly, somalí preso en Teixeiro

- Si. Quen chama?

- Ola, Xaquín. Son Welly. Menos mal que podo volver falar contigo. Foron once días confinado. Sen COVID. Só comer e durmir. O cárcere dentro do cárcere. Coma o primeiro grao. Máis duro aínda no tocante á incomunicación. Unha profesora deu positivo e todos os alumnos dela illados de inmediato. Hai moito medo e tamén precaución. Se entra o virus no centro sería dramático. Estamos vacinados, pero as medidas son estritas. E é lóxico. Entendémolo. Pero o confinamento dentro do cárcere é un inferno. Menos mal que me deixaban falar coa miña familia en Somalia. A eles nada lles dixen. Pero a vós preciso dicírvolo. Por iso chamo.

Mira! A experiencia é peor ca do internamento no hospital cando a enfermidade. Lembras? Seis meses e tres operacións de nove horas cada unha, a vida ou morte. Sempre mirando o teito. Pero había un porqué. Estaba moi enfermo. E tiña xente que me viñades ver. Agora, non. Xa sei que aquilo xa

pasou e agora estouno a ver como pasado.

Non vin a ninguén. A comida por un fachineiro, sen comunicación, sen ver a face de ninguén. Soidade. Abandono. Distancia de quen te “vixía”. Ningunha relación. Non tiña medo pola vida. Sabía que non estaba contaxiado. Estamos todos vacinados. Non tiña síntomas.

No hospital os policías eran humanos. Falábanme. Estaban comigo por momentos e preguntábanme como estaba. E alegrábanse cando saían ben as cousas. E cando non, víaos preocupados e tristes. E todo o persoal sanitario tamén. Desvivíanse por sacarme adiante con vida. Sentíame querido. Importáballe a alguén. E desde o cárcere D. Dionisio, o educador, e os compañeiros mandábanme cousas. Nunca me sentín só. Don Carlos, o director, dona Adela e os funcionarios axudáronme. Grazas.

E desta vez tamén estiveron aí. Non estou a queixarme. Só a botar un pesar fondo da miña alma. E ti sei que me aprecias. Pero eu non vin a ninguén.

**O confinamento
dentro do cárcere
é un inferno**

O cárcere dentro do cárcere

Conversa con Welly, somalí preso en Teixeiro

Non se podía. Non culpo a ninguén. Só quero falarche desa soidade no illamento. Chámote porque preciso comunicarllo a alguén e gozar de novo da liberdade. Xa volvín para o módulo.

- Welly, por que non escribes esa experiencia?

- Non podo. Aínda non podo. Cando saia, tal vez. Por agora aínda non. Teño as feridas moi frescas. Non son queixas contra ninguén. Só intento abrírlle a alma a alguén que sei que me quere. Preciso tempo para sanar espiritualmente. Fisicamente estou ben. Pero espiritualmente, fatal. Desfondado. Pero agora xa son libre.

- Grazas por chamar.

- Grazas a vós.

- Sabes que teño para darche unha carta de felicitación de Nadal para ti. É de Carme Solloso, a médica. Dáste de conta?

- Si! Como están todos por aí? Saúdos moi agradecidos. Para Zoraida, Ana, Steve, Nieves, Pepe, Sita e aos de Mandiá que xa non lles recordo o nome. Grazas a todos vós non estou só. Aí fóra hai alguén que me espera e que me quere. Vós sodes a miña familia. A Juan e aos de Santiago e a Coruña. Acábaseme o tempo...

- Salam alecum! ("A paz sexa contigo").

- Alecum Salam! Welly. Querémoste. Xa nos veremos, a non tardar. Saúdos aos teus de Somalia e aos de aí de Teixeiro. A túa nai, ben?

- Está contenta de saber que teño xente que me quere aquí en España. E na Galiza.

Pero agora xa son libre. Xa estou no módulo!

Agora xa son
libre. Xa estou no
módulo!

Edita: Asociación A. IRIMIA - Dende setembro de 1981

Mesa de redacción: Daniel López Munoz, Luís Gómez Aldegunde, Pedro Pedrouzo Devesa, Rubén Rivas Vidal, Lidia Campos Chan, Lines Salgado Iglesias, José Antonio Martínez. Tlf. 986 10 49 45.

Colaboradores: Victorino Pérez Prieto, Manolo Regal, Alfonso Blanco Torrado, Xosé Lois Vilar, Marta Sopena, Tareixa Ledo Regal, Xabier Blanco, Valentina Formoso Gosende, Antonio Pinto Antón, Carmen Soto, Rubén Aramburu Molet, Marisa Vidal, Xan Guillén, Christina Moreira, Carlos Vázquez G., Teresa Souto Loira, Josecho de la Torre Culler, Lucía Santiago Díaz, Baldomero Iglesias Dobbario (Mero), Lois Ferradás, Xaquín Campo Freire, Nieves Espiñeira Medín, Francisco Almuíña, Alfonso Mascuñana, Antón Laxe, Ramón Díaz Raña, Olga Álvarez, Bea Cedron, J.M. Barca López, Felipe Arias Vilas, Tino Santiago e Clara Baliñas Vidal.

Corrección lingüística: Lidia Campos Chan, Luís Aldegunde.

Recepción de artigos e colaboracións en: asociacionirimia@gmail.com

Subscricións: Apdo. 296 - 15704 Santiago de Compostela.

Telf.: 615 464 095 / irimia@irimia.gal

Ordinaria: 30 Euros, de Apoio: 45 Euros. Cota de socio: 3 Euros.

Para asuntos da asociación non relacionados coa revista: irimia@irimia.gal

Conta: Fiare Banca Etica

ES10 1550 0001 2500 0078 9628

Depósito Legal: C-1417-81

Tirada: 650 exemplares

Deseño e maquetación: TallerDD (Riveiro)

ISSN: 2172-9182

Imprime: TÓRCULO Artes Gráficas

Distribúe: IMPACTA

Edición electrónica: <http://irimia.gal>

Feito en papel reciclado

1. Xunta directiva
 2. Mesa de redacción
 3. Colaboradores
 4. Subscritores
 5. Socios

Os sínodos estaban desinodalizados
Quen os sinodalizará?
As sinodalizadoras que os sinodalicen
boas sinodalizadoras serán

Actividade
subvencionada
pola

Deputación
DA CORUÑA

A realidade dos abusos sexuais na Igrexa

Quero xa concluír, finalmente, indicando que a longa ocultación de acontecementos coma os aquí comentados non son nada san, xusto nin digno. Nin para os individuos nin para a sociedade na que se vive. Tampouco o poden ser para a Igrexa coa que tales acontecementos están de feito estreitamente relacionados. Polo menos nos tempos de hoxe e a teor do que o actual pontífice Francisco ten indicado pola súa parte no seu recente escrito “Fratelli tutti”, comentando ben claramente nel que “endexamais se avanza sen memoria” e que “necesitamos manter viva a chama da conciencia colectiva, testemuñando ás xeracións vindeiras o horror do ocorrido”

Manuel Cabada Castro. Sobre un crego dos anos trinta que semella ter optado polo lobo, non polas ovellas.

A Igrexa investigará episodios de abusos até en tres colexios de Vigo; o caso dos maristas de Galicia esténdese a outros nove relixiosos investigados en catro colexios; a insectoría salesiana pide perdón ás vítimas; cando menos 216.000 casos de pederastia na Igrexa francesa, segundo unha comisión independente; o papa Benedicto XVI non actuou en catro casos de abusos sexuais, segundo un informe da Igrexa alemá. Non é de raro que titulárense coma estes abran informativos e xornais cada día.

A realidade dos abusos sexuais dentro da nosa Igrexa non ocupou un espazo nesta Boa Nova. Mais o artigo de Manuel Cabada, que citamos arriba, amósanos como podemos abordalo desde a honestidade intelectual e desde a mensaxe de Xesús. E o autor non escribe sobre o tema que nos ocupa, senón sobre o papel que xogou o crego Petronilo Nieto, a institución á que pertencía, o Colexio Apóstolo Santiago de Vigo e os xesuítas en xeral, no golpe de estado de 1936 e na represión que se viviu posteriormente en Galiza, e mais en concreto na Illa de San Simón. Non é o que senón é desde onte: un xesuíta escribindo sobre unha realidade que a súa propia orde quixo silenciar.

Xustiza, memoria e perdón

Non é unha cuestión de xuízos. Non vai sobre “o outro”, sobre sinalar co dedo os culpables. Mais é unha realidade que non debemos ocultala, silenciala, ou facer como que nada aconteceu. Estamos na obriga de sacalo á luz, para sermos responsables, primeiramente coas vítimas, e co mundo, coa sociedade en que vivimos e a que queremos construír. Temos que ter coidado cos discursos que intentan xustificar os abusos (eran outros tempos), minimizalos (só son 220 casos en España) ou relativizalos (son abusos de baixa intensidade, non son tan graves, etc.). Debemos ser claros con quen reivindicamos unha actitude de perdón,

entendendo este como un “pasar páxina”; non remover o pasado, deixalo aí en silencio para curar as feridas: non hai perdón sen memoria, non hai xustiza sen verdade. O papa Francisco incidía sobre este tema en *Fratelli Tutti* (c. 250-254).

Ulo Espírito?

En novembro do ano pasado, o secretario da CE Española indicaba nunha rolda de prensa: «A pesar das nosas infidelidades, o Espírito Santo continúa a actuar». E acto seguido expuña o que ía promover a xerarquía española, que dista moito do que fixeron outras conferencias episcopais, coma a francesa, a alemá, a australiana ou a americana.

Que difícil parece todo? Non cremos que un bispo cuestione que o Espírito está a actuar, algo que pensa calquera persoa de fe. Mais, que pasa co que nós facemos? Non estaremos a utilizar o Espírito como unha escusa para xustificar a nosa falta de acción?

Precisamos do Espírito, precisamos ser máis humanos para responder e acoller as vítimas. Precisamos do Espírito para actuar con decisión contra os abusadores. E precisamos do Espírito para propor e afrontar os inevitables cambios que hai que dar na Igrexa-institución e nas institucións da Igrexa que deron acubillo, toleraron, encubiron e silenciaron os abusos sexuais que se deron e ás persoas que os cometeron. Non son simplemente condutas individuais condenables. É a propia Igrexa, institución xerárquica, pechada, heteropatriarcal, a que é está en xogo. Mudou algo para que isto non se repita? De verdade? Para isto precisamos máis que un sínodo. E o Espírito, xa que sen Espírito non hai Igrexa.

<http://www.terraetempo.gal/artigo.php?artigo=5846&seccion=13>

Falando da lingua

Lidia e Valentina

Non é para menos ca para abraiar...

Ai, podédelo crer..., pareceu cousa do demo... Outra explicación non lle atopamos... Na revista de xaneiro parece que un trasniño se meteu en "O peto de santo Antón" a remexer as letras! Que vergonza nos dá velo así, por iso o imos corrixir canda vós e utilizar o texto como pretexto, coma aquilo daquela prédica sacerdotal de "San Xosé era carpinteiro, podía facer confesionarios, por iso hoxe imos falar do sacramento da confesión"...

- Para empezar "***Voto unha ollada**" é con "b", do verbo botar: "**boto** unha ollada"; votar con "v" é meter a papeleta na urna, que non "furna"!!! Unha furna é o mesmo ca unha gruta, unha gran cavidade natural aberta nas penas ou nas rochas, producida, sobre todo, pola acción do mar.
- Debemos dicir "para ver **como** vai iso" e non "coma"; non hai unha comparación para pensar que podería valer unha forma e mais a outra. "Como" é aquí un adverbio de modo: para ver de que maneira ou que tal vai iso.

- E despois dos puntos suspensivos (sempre só tres, aínda que teñamos moito que suspender...) debe ir espazo entre eles e a palabra seguinte; como rematou con eles a oración, a palabra seguinte debería ter empezado con maiúscula.
- Cando mecanografedes un texto e poñades un tanto por cento, este debe ir separado do número cun espazo: "**90 %**".
- Os "***alzacuellos**" do castelán son en galego "**colariños**".
- Os "***faxines**" en galego son **faixas**, esa tira de tea que se enrola á cintura, ben como adorno ben como insignia dalgúns cargos militares, civís ou eclesiásticos.
- "***demais**" non leva acento porque é unha palabra aguda rematada en ditongo decrecente; si o leva "máis" cando é adverbio de cantidade, un acento diacrítico, para diferenciarse da conxunción adversativa: "Quero ir, mais non me deixan".
- Debemos dicir "ir cara a unha igrexa sinodal", a preposición é "**cara a**" sempre, e se o que lle segue é un

artigo, fará contracción con el: ao, aos, á, ás.

- E despois de "Se imos cara a unha igrexa sinodal", debe ir unha "," porque ese é a primeira parte da condición.
- A forma correcta en galego é "**aínda**" e non "***anque**", vulgarismo.
- O plural de "sermón" é "**sermóns**", como todas as agudas rematadas en -n.

Dio-las dea acompañadas...

Abriádevos ben!!! No mes de xaneiro hai que poñer os pés no braseiro... E outro tanto nos espera para febreiro...

O fachineiro do teatro

A peste

A obra *A peste* pode parecer que está baseada nuns cantos telexornais pero é unha adaptación que Cándido Pazó fixo da novela do mesmo título do escritor francés Albert Camus. Durante máis de dúas horas pásanos por diante a nosa vida dos últimos dous anos e, claro, cadaquén fará coma no horóscopo, que ao lelo buscamos o paralelismo coas vivencias pasadas ou agardadas. A boa literatura, tanto a de Camus -que, por certo, volveu ser éxito editorial- coma a de Pazó está para lembrar a verdade e para tentar entendernos. Aínda que a o francés tiña como pretexto a peste da cidade alxerina de Orán -sufriron unha aínda en

2003 e nin nos decatamos- vemos que o comportamento das sociedades é similar en calquera tempo e latitude. Aínda que a enfermidade, a superstición e o egoísmo teñen o seu espazo, a obra subliña a solidariedade entre as persoas e destaca a necesidade de poñerse a carón das vítimas. E non falta o contrapunto de humor no medio da desesperación. Ademais, a obra conta cun elenco de quince actrices e actores, algo que só está ao alcance dunha compañía pública. Desde logo, é de asistencia imprescindible.

A.Q.